

Dosarul nr.3ra-625/21

Prima instanță: Curtea de Apel Comrat (jud: G. Colev, Ș. Starciuc, A. Curdov)

DECIZIE

13 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursurile depuse de Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei și Adunarea Populară a Găgăuziei,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Vlah împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la anularea actelor administrative,
împotriva hotărârii din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care acțiunea în contencios administrativ a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 15 aprilie 2021 Mihail Vlah a depus cerere de chemare în judecată împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la anularea actelor administrative.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că la 09 aprilie 2021 Adunarea Populară a Găgăuziei a adoptat Hotărârea nr. 445-XLVII/VI „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”.

La 13 aprilie 2021 Comisia Electorală Centrală, conducându-se de Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei, a adoptat Hotărârea cu nr. 25/1(90) „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei”, prin care a executat Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021. A anulat punctele 2 și 3 din Hotărârea CEC a Găgăuziei nr. 23/1 din 02 aprilie 2021 „Privind constatarea imposibilității de a desfășura de către CEC a Găgăuziei alegerile în Adunarea Populară a Găgăuziei, programate pentru data de 16 mai 2021”. A anulat

unele Hotărâri CEC a Găgăuziei conform anexei, printre care și Hotărârea CEC a Găgăuziei nr. 15/2 din 24 martie 2021 „Privind înregistrarea candidaților la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei”, conform căreia Mihail Vlah, a fost înregistrat ca candidat la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei pe Circumscripția electorală Comrat nr. 1.

Mihail Vlah consideră că Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2020 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” din 09 aprilie 2021 și Hotărârea CEC a Găgăuziei nr. 25/1(90) din 13 aprilie 2021 „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei” urmează să fie anulate, ca ilegale și nule.

Or, Adunarea Populară a Găgăuziei nu a ținut cont de faptul, că în actele normative și normele legale puse la baza Hotărârii nominalizate, nu se conține dreptul Adunării Populare a Găgăuziei de a efectua anularea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, după ce aceste alegeri au fost fixate.

În virtutea actelor normative, stabilind data alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, Adunarea Populară a Găgăuziei este în drept să efectueze în viitor doar organizarea și desfășurarea acestor alegeri.

Faptul declarării de către Parlamentul Republicii Moldova a stării de urgență în Republica Moldova, de asemenea nu a oferit dreptul Adunării Populare a Găgăuziei să amâne data alegerilor fixate ale deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei. Acest fapt putea și urma să servească temei pentru suspendarea desfășurării alegerilor în perioada stării de urgență, cu continuarea lor îndată după încetarea acestei perioade, dar nu pentru anularea acestor alegeri.

Or, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, dispunând, în virtutea art. 2 pct. 5) din Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 949/2021 „Privind declararea stării de urgență” și art. 22 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 212 din 24 iunie 2004 „Privind regimul stării de urgență, de asediu și de război”, de drept exclusiv de a interzice desfășurarea adunărilor, manifestațiilor publice și a altor acțiuni de masă, nu a adoptat anumite decizii referitor la alegerile deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei.

Prin urmare, Adunarea Populară a Găgăuziei nu a avut temeiuri de fapt și de drept suficiente pentru anularea datei alegerilor deputaților Adunării Populare a Găgăuziei.

Reieșind din cele expuse, reclamantul a reiterat ilegalitatea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și a Hotărârii CEC a Găgăuziei nr. 25/1(90) „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei” din 13 aprilie 2021, precum și necesitatea anulării acestora, deoarece ultima hotărâre a fost bazată pe prima hotărâre.

Iar, anulând actele administrative contestate, instanța de judecată urmează să soluționeze concomitent chestiunea privind asumarea de către Adunarea Populară a Găgăuziei a obligației de a emite un act administrativ, în virtutea căruia urmează să stabilească în consecutivitate: data sau evenimentul, la survenirea căruia continuă campania electorală pentru alegerile deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, ținând cont pentru aceasta de finisarea termenului stării de urgență, declarat prin Hotărârea Parlamentului cu nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de

urgență” (publicată la 31 martie 2021 în Monitorul Oficial nr. 87 articolul nr. 78); data desfășurării alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, ținând cont în acest sens de două perioade - perioada de 60 de zile, stabilită de Legea Unității Teritorial Administrative Găgăuzia nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015 „Codul Electoral” pentru desfășurarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, și perioada de pe 17 martie 2021 până pe 31 martie 2021 inclusiv, deja programată pentru desfășurarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei.

Astfel, întemeindu-și acțiunea pe dispozițiile art. 42, 43, 66, 69 din Legea Unității Teritorial Administrative Găgăuzia nr. 60 din 31 iulie 2015 „Codul Electoral”, art.163, 206, 209, 224 din Codul administrativ, Mihail Vlah a solicitat anularea integrală ca ilegală a Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr.440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 "Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 225/1(90) din 13 aprilie 2021 „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei”. Totodată, a solicitat obligarea Adunării Populare a Găgăuziei să emită un act administrativ, în virtutea căruia să stabilească în consecutivitate data sau evenimentul, la survenirea căruia continuă campania electorală pentru alegerile deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, ținând cont pentru aceasta de finisarea termenului stării de urgență, declarat prin Hotărârea Parlamentului cu nr.49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de urgență” și data desfășurării alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, ținând cont în acest sens de perioada de 60 de zile, stabilită de Legea UTA Găgăuzia nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015 „Codul Electoral” pentru desfășurarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, și perioada de la 17 martie 2021 până la 31 martie 2021 inclusiv, deja programată pentru desfășurarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei.

Prin hotărârea din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat s-a admis parțial acțiunea depusă de Mihail Vlah împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la anularea actelor administrative.

S-a anulat Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Privind anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr.N°440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 25/1 (90) din 13 aprilie 2021 „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei”.

În rest, s-au respins pretențiile privind obligarea Adunării Populare a Găgăuziei să adopte actul administrativ, prin care să determine data sau evenimentul la care a avut loc campania electorală pentru alegerile deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, ținând cont de sfârșitul perioadei stării de urgență declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de urgență” (publicată la 31 martie 2021 în Monitorul Oficial nr. 87, articolul nr. 78); data desfășurării alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, luând în considerare perioada de 60 de zile stabilită prin Legea UTA Găgăuzia nr.60-XXVII/V din 31 iulie 2015 „Codul electoral” pentru desfășurarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei și perioada cuprinsă între 17 martie 2021 și

31 martie 2021 inclusiv, deja petrecută pentru organizarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a constatat că obiectul acțiunii îl reprezintă acțiunea de contestare a actelor administrative normative și anume a Hotărârilor Adunării Populare a Găgăuziei și a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, precum și obligarea Adunării Populare a Găgăuziei să emită un act administrativ.

Pretențiile lui Mihail Vlah împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, în partea anulării Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 25/1(90) din data de 13 aprilie 2021 „Cu privire la executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei”, prima instanță le-a catalogat ca fiind întemeiate și care urmează a fi admise.

Curtea de Apel Comrat a indicat că potrivit art. 4 alin. (2) din Legea nr. 212-XV din 24 iunie 2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, instituite pe întreg teritoriul țării, nu se admite modificarea Constituției, precum și desfășurarea alegerilor autorităților publice centrale și locale și a referendumurilor republicane și locale.

Desfășurarea alegerilor este, de asemenea, împiedicată de adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Hotărârii nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de urgență” și de Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, adoptate în baza Hotărârii nr. 1 din 01 aprilie 2021 a Comisiei pentru situații excepționale din Găgăuzia. Cu toate acestea, niciunul dintre actele susmenționate nu împiedică continuarea alegerilor anunțate după înlăturarea obstacolelor.

Totodată, instanța ierarhic inferioară a relevat că, în conformitate cu art. 77 alin.(2) din Legea UTA Găgăuzia nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015 „Codul electoral”, data alegerilor Adunării Populare a Găgăuziei este stabilită în baza Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei cu cel mult 60 de zile înainte de ziua alegerilor. Iar, luând în considerare introducerea unei stări excepționale în țară, este evidentă imposibilitatea continuării campaniei electorale, deoarece a fost suspendată din motive obiective și în consecință, Adunarea Populară a Găgăuziei, își păstrează dreptul de a stabili o nouă dată electorală.

Cu privire la legalitatea scopului urmărit și la existența unei legături rezonabile între măsurile prevăzute de actele administrative contestate și scopurile legitime urmărite de acestea, Curtea de Apel Comrat a concluzionat că Adunarea Populară a Găgăuziei a adoptat Hotărârea nr.445-XLVII/VI din data de 09 aprilie 2021, pentru executarea Hotărârii Parlamentului privind declararea stării de urgență nr. 49 din 31 martie 2021, având în vedere situația gravă de pandemie etc., ceea ce nu pune la îndoială necesitatea unui răspuns la întreruperea procesului electoral.

Subsecvent, prima instanță a menționat că atât Hotărârea Parlamentului „privind declararea stării de urgență” nr. 49 din 31 martie 2021, cât și Hotărârea Comisiei Situațiilor Excepționale a Găgăuziei nr. 1 din 01 aprilie 2021, nu au prevăzut anularea alegerilor, atunci când ultima a dispus suspendarea desfășurării campaniei electorale cu continuarea desfășurării acesteia după scurgerea perioadei stării excepționale de urgență.

În afară de aceasta, prima instanță a relevat că situația excepțională sau alte restricții, care împiedică desfășurarea alegerilor teoretic ar putea fi continuate. Urmărind logica hotărârii contestate, de fiecare dată alegerile vor începe de la început, ceea ce prelungește nejustificat mandatul actualilor deputați și dacă simulăm o situație în care va fi introdusă o stare de urgență după primul tur al alegerilor sau o altă perioadă ulterioară, atunci disproporționalitatea intervenției devine mai evidentă.

În acest context, măsura luată de Adunarea Populară a Găgăuziei nu este considerată rezonabilă, deoarece intervenția sa nu contribuie la realizarea transparenței procedurilor electorale, nu este proporțională cu scopul urmărit. Pârâtul nu a putut să dovedească proporționalitatea actului administrativ individual, prin urmare, instanța ierarhic inferioară a constatat ilegalitatea și a anulat Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Cu privire la numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”.

Iar, ținând cont de cele relatate, prima instanță a anulat și Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 25/1(90) din 13 aprilie 2021 „Privind punerea în aplicare a Hotărârii Adunării Populare din Găgăuzia” din 13 aprilie 2021, care a fost emisă în baza Hotărârii Adunării Populare din Găgăuzia nr. 445-XLVII/VI „Privind anularea Hotărârii Adunării Populare din Găgăuzia nr. N°440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”.

Totodată, prima instanță a respins pretenția lui Mihail Vlah privind obligarea Adunării Populare a Găgăuziei să adopte un act administrativ, care determină data sau evenimentul la care a avut loc campania electorală pentru alegerile deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, ținând cont de sfârșitul perioadei stării de urgență declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de urgență” (publicată la 31 martie 2021 în Monitorul Oficial nr. 87, articolul nr. 78); data desfășurării alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, luând în considerare perioada de 60 de zile, stabilită prin Legea UTA Găgăuzia nr.60-XXVII/V din 31 iulie 2015 „Codul electoral” pentru desfășurarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei și perioada cuprinsă între 17 martie 2021 și 31 martie 2021 inclusiv, deja petrecută pentru organizarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei.

Aici, Curtea de Apel Comrat a relevat că în conformitate cu art. 137 alin.(1) al Codului Administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință, în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Pentru asigurarea condițiilor echitabile candidaților, noua dată a alegerilor ar trebui stabilită astfel încât perioada dintre vechea și noua dată a alegerilor să fie egală, sau cât mai apropiată de perioada pentru care alegerile au fost întrerupte din cauza stării de urgență.

În conformitate cu art. 77 alin.(2) din Legea UTA Găgăuzia nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015 „Codul electoral”, data alegerilor Adunării Populare din Găgăuzia este stabilită în baza Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei, iar instanța de judecată nu poate înlocui autoritățile administrației publice în îndeplinirea obligațiilor lor de a adopta acte administrative, cu excepția cazurilor prevăzute de Codul administrativ.

În afară de aceasta, prima instanță a mai menționat că s-a stabilit ilegalitatea anulării perioadei electorale de către Adunarea Populară a Găgăuziei, întrucât alegerile au fost suspendate doar din motive obiective, respectiv, Adunarea Populară a Găgăuziei își păstrează dreptul/obligația de a stabili o nouă dată a alegerilor, ținând cont de perioada care a trecut de la anunțarea datei oficiale a desemnării candidaților în calitate de deputați în Adunarea Populară a Găgăuziei – 17 martie 2021 până la 31 martie 2021, inclusiv, având în vedere și faptul că de la 01 aprilie 2021 a intrat în vigoare Hotărârea Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de urgență” și procesul electoral a fost întrerupt.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea hotărârii din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, la 29 aprilie 2021, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei a contestat-o cu recurs, care a fost suplinit la 07 mai 2021, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii recurate ce constituie obiectul prezentului recurs cu emiterea unei noi decizii, de respingere integrală a acțiunii lui Mihail Vlah.

În motivarea recursului, recurenta a indicat dezacordul cu hotărârea contestată, menționând că aceasta urmează a fi casată.

Totodată, recurenta a punctat motivele de fapt și de drept invocate în referința depusă la cererea de chemare în judecată anexată la dosar, suplimentar invocând că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată și ilegală, prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

La 30 aprilie 2021 Adunarea Populară a Găgăuziei a depus recurs împotriva hotărârii din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea anulării Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare din Găgăuzia nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Cu privire la numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și în partea casată de a emite o nouă decizie privind respingerea integrală a acțiunii lui Mihail Vlah.

În susținerea recursului, recurenta a indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința depusă la cererea de chemare în judecată anexată la dosar, suplimentar invocând că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată și ilegală, prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

La data de 05 aprilie 2021, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi a participanților la proces, în adresa acestora, prin intermediul poștei electronice, au fost expediate pentru informație și cunoștință copia cererilor de recurs depuse de Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei și Adunarea Populară a Găgăuziei împotriva hotărârii din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, oferindu-le posibilitatea depunerii referințelor.

Până la data stabilită pentru examinarea recursurilor depuse de Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei și Adunarea Populară a Găgăuziei, intimatul nu a făcut uz de drepturile sale procedurale de a depune referință, prin care să-și expună opinia asupra motivelor formulate în cererile de recurs.

În conformitate cu art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, la caz, se contestă hotărârile emise de Adunarea Populară a Găgăuziei și Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei.

Prin urmare, conform art. 69 alin. (8) din Codul electoral al Găgăuziei, hotărârea instanței de judecată poate fi contestată în termen de trei zile de la pronunțare.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile depuse de Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei la 29 aprilie 2021, care a fost suplinite la 07 mai 2021 și Adunarea Populară a Găgăuziei la data de 30 aprilie 2021 sunt în termen, având în vedere că hotărârea instanței de fond, care se solicită a fi anulată, a fost pronunțată la 28 aprilie 2021.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei și Adunarea Populară a Găgăuziei a considerat că acestea sunt admisibile, motiv pentru care, prin încheierea din 07 mai 2021 au fost numite pentru examinare în complet de 5 judecători.

Conform art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentelor, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile depuse de Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei și Adunarea Populară a Găgăuziei, a casa parțial hotărârea primei instanțe, în partea admiterii pretențiilor reclamantului Mihail Vlah și emiterea în partea casată a unei noi decizii de respingere ca neîntemeiate a acestora. În rest, hotărârea din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, se menține din următoarele motive.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La rîndul său, aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică

corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, Colegiul reține și prevederile art. 219 alin. (1)-(3) Cod administrativ, potrivit cărora instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Articolul 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ prevede, că examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărâre prin care respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

Din materialele cauzei rezultă că prin Hotărârea nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 Adunarea Populară a Găgăuziei a numit data alegerilor Adunării Populare a Găgăuziei pentru 16 mai 2021 (f.d.4).

Prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 15/2 din 24 martie 2021 „Cu privire la înregistrarea candidaților în funcție de deputați ai Adunării Populare a Găgăuziei”, Mihail Vlah a fost înregistrat ca candidat independent la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei pe circumscripția electorală Comrat nr. 1. (f. d. 5-6)

Prin Hotărârea nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”, Adunarea Populară a Găgăuziei a hotărât:

1. A anula Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”.

2. Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei să anuleze toate deciziile adoptate privitor la organizarea și desfășurarea alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei.

3. A constata, că data alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei va fi stabilită la expirarea termenului declarat al Stării de Urgență (f. d. 7).

Prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 25/1 (90) din 13 aprilie 2021, s-a executat Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021. S-au anulat punctele 2 și 3 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 23/1 din 02 aprilie 2021 „Privind constatarea imposibilității de a desfășura de către Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei a alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, programate pentru data de 16 mai 2021” și s-au anulat unele hotărâri ale Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei conform anexei, printre care și Hotărârea nr. 15/2 din 24 martie 2021 „Privind înregistrarea candidaților la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei”, potrivit căreia Mihail Vlah a fost înregistrat ca candidat la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei pe Circumscripția electorală Comrat nr. 1 (f. d. 8-11).

Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de urgență”, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 1 aprilie–30 mai 2021.

Conform art. 2 și 3 ale Hotărârii nominalizate, pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a următoarelor măsuri:

- 1) instituirea unui regim special de intrare și ieșire din țară;
- 2) instituirea unui regim special de circulație pe teritoriul țării;
- 3) introducerea regimului de carantină și luarea altor măsuri sanitaro-antiepidemice obligatorii;
- 4) stabilirea unui regim special de lucru pentru toate entitățile;
- 5) interzicerea desfășurării adunărilor, manifestațiilor publice și a altor acțiuni de masă;
- 6) dispunerea, la necesitate, a raționalizării consumului de alimente și de alte produse de strictă necesitate;
- 7) coordonarea activității mijloacelor de informare în masă privind:
 - a) informarea populației despre cauzele și proporțiile situației excepționale, despre măsurile întreprinse pentru prevenirea pericolului, lichidarea urmărilor acestei situații și protecția populației;
 - b) familiarizarea populației cu regulile de comportare în timpul situației excepționale;
 - c) introducerea unor reguli speciale de utilizare a mijloacelor de telecomunicații;
- 8) modificarea procedurii de numire în funcție și de destituire a conducătorilor agenților economici și ai instituțiilor publice;
- 9) interzicerea demisiei lucrătorilor, cu excepția cazurilor prevăzute de actele normative, pentru această perioadă;
- 10) chemarea cetățenilor pentru prestări de servicii în interes public în condițiile legii;
- 11) efectuarea, în modul stabilit de lege, a rechizițiilor de bunuri în scopul prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor care au impus declararea stării de urgență;
- 12) efectuarea altor acțiuni necesare în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor pandemiei de coronavirus (COVID-19).

Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Invocând ilegalitatea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 225/1(90) din 13 aprilie 2021 „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei” la 15 aprilie 2021 Mihail Vlah a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei.

Conform art. 12 Cod administrativ, un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza

prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

Articolul 10 Cod administrativ, stipulează că, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În conformitate cu art. 191 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătorii soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ. Curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.

La caz, obiectul examinării în contencios administrativ îl constituie Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 225/1(90) din 13 aprilie 2021 „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei”, acte administrative ce stabilesc reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice, respectiv sunt acte administrative normative.

Caracterul normativ al unui act administrativ derivă din întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: este un act juridic subordonat legii, este un act probat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, este un act care nu se supune controlului constituționalității, stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

Astfel, la caz, se atestă întrunirea cumulativă a condițiilor legale enunțate mai sus.

Prin urmare, actele administrative contestate nu privesc soluționarea unui caz individual, dar conțin prevederi, care se vor aplica unui număr nedeterminat de situații.

Așadar, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Mihail Vlah este de competența jurisdicțională a Curții de Apel Comrat, iar actele administrative contestate au un caracter normativ, dar nu individual.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, Curtea de Apel Comrat a ajuns la concluzia temeiniciei cererii de chemare în judecată depusă de către Mihail Vlah pe care a admis-o parțial (f.d.63).

A anulat Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Privind anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. N°440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 25/1 (90) din 13 aprilie 2021 „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei”.

În rest, a respins pretențiile privind obligarea Adunării Populare a Găgăuziei să adopte actul administrativ, prin care să determine data sau evenimentul la care a avut loc campania electorală pentru alegerile deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, ținând cont de sfârșitul perioadei stării de urgență declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de

urgență” (publicată la 31 martie 2021 în Monitorul Oficial nr. 87, articolul nr. 78); data desfășurării alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, luând în considerare perioada de 60 de zile stabilită prin Legea UTA Găgăuzia nr.60-XXVII/V din 31 iulie 2015 „Codul electoral” pentru desfășurarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei și perioada cuprinsă între 17 martie 2021 și 31 martie 2021 inclusiv, deja petrecută pentru organizarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, conchide că concluziile primei instanțe expuse în hotărârea judecătorească, în partea admiterii pretențiilor reclamantului Mihail Vlah sunt în contradicție cu materialele cauzei, iar circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost apreciate, conform cerințelor legislației în vigoare.

Implicit din circumstanțele cauzei și în special, din cererea de chemare în judecată rezultă, că Mihail Vlah a solicitat anularea integrală ca ilegală a Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 "Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 225/1(90) din 13 aprilie 2021 „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei”, cu obligarea Adunării Populare a Găgăuziei să emite un act administrativ, în virtutea căruia să stabilească în consecutivitate data sau evenimentul, la survenirea căruia continuă campania electorală pentru alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, ținând cont pentru aceasta de finisarea termenului stării de urgență, declarat prin Hotărârea Parlamentului cu nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de urgență” și data desfășurării alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, ținând cont în acest sens de perioada de 60 zile, stabilită de Legea UTA Găgăuzia nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015 „Codul Electoral” pentru desfășurarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, și perioada de la 17 martie 2021 până la 31 martie 2021 inclusiv, deja programată pentru desfășurarea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei.

În conformitate cu art. 67 alin. (1), (3) din Legea UTA Găgăuzia nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015 „Codul Electoral”, conform cărora contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei se depun, la Curtea de Apel Comrat.

Conform art. 38 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

Conform art. 111 alin.(1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, Găgăuzia este o unitate teritorială autonomă cu un statut special care, fiind o formă de autodeterminare a găgăuzilor, este parte integrantă și inalienabilă a Republicii Moldova și soluționează de sine stătător, în limitele competenței sale, potrivit prevederilor Constituției Republicii Moldova, în interesul întregii populații, problemele cu caracter politic, economic și cultural.

Pe teritoriul unității teritoriale autonome Găgăuzia sînt garantate toate drepturile și libertățile prevăzute de Constituția și legislația Republicii Moldova.

Totodată, conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

În conformitate cu art. 8 Cod administrativ, regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

Potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Iar, conform art. 189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

La fel, în conformitate cu art. 1 alin.(1) al Legii nr. 344-XIII din 23 decembrie 1994 „Privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz Yeri)”, Găgăuzia (Gagauz-Yeri) este o unitate teritorială autonomă cu un statut special care, fiind o formă de autodeterminare a găgăuzilor, este parte componentă a Republicii Moldova.

Conform art. 7 al Legii enunțate, autoritatea reprezentativă a Găgăuziei este Adunarea Populară, investită cu dreptul de a adopta acte normative, în limitele competenței sale.

Potrivit art. 12 alin. (3) lit. d) al aceleiași Legi, de competența Adunării Populare țin: fixarea, organizarea și efectuarea alegerilor de deputați în Adunarea Populară și aprobarea componenței Comisiei Electorale Centrale pentru efectuarea alegerilor; fixarea alegerilor în autoritățile administrației publice locale din Găgăuzia.

Iar, conform art. 25 al Legii nominalizate, Republica Moldova este garantul realizării depline și necondiționate a împuternicirilor Găgăuziei, stabilite de prezenta lege.

Conform art. 51 pct. 12) din Regulamentul Găgăuziei nr. 28/1998, de competența Adunării Populare a Găgăuziei ține: fixarea și efectuarea alegerii Adunării Populare a Găgăuziei, Guvernatorului Găgăuziei, autorităților administrației publice locale, aprobarea componenței Comisiei Electorale Centrale pentru alegerea Adunării Populare, Guvernatorului Găgăuziei și autorităților administrației publice locale.

Conform art. 77 alin.(1)-(4) din Legea UTA Găgăuzia nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015 „Codul Electoral” , alegerile deputaților Adunării Populare a Găgăuziei se desfășoară nu mai târziu de termenul de trei luni după expirarea termenului de împuterniciri ale Adunării Populare a Găgăuziei.

Data alegerilor Adunării Populare a Găgăuziei este numită prin hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nu mai târziu de 60 de zile până la ziua alegerilor.

În caz de desființare a Adunării Populare a Găgăuziei în baza temeiurilor:

- ce rezultă din punctul (10) art. 68 Regulamentul Găgăuziei (Găgăuz Yeri), prin aceeași hotărâre Guvernatorul Găgăuziei numește data alegerilor anticipate a noii componențe a Adunării Populare a Găgăuziei;

- încetării anticipate a împuternicirilor întregii convocări a Adunării Populare prin încetarea anticipată a calității de deputat (autodesființare),

- data alegerilor anticipate a noii componente a Adunării Populare a Găgăuziei se stabilește prin aceeași hotărâre.

Alegerile anticipate se desfășoară nu mai devreme de 30 de zile, dar nu mai târziu de 45 de zile după desființarea Adunării Populare a Găgăuziei.

Hotărârile emise sunt expediate de Guvernatorul Găgăuziei și Președintele Adunării Populare a Găgăuziei la Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei pentru organizarea alegerilor anticipate ai Adunării Populare a Găgăuziei.

În conformitate cu art. 12 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 344-XIII din 23 decembrie 1994 „Privind statut juridic special al Găgăuziei (Găgăuz Yeri)”, art. 45 și art. 51 p. 12) al Regulamentului Găgăuziei, art. 77 din Codul electoral al UTA Găgăuzia, Adunarea Populară a Găgăuziei la 12 februarie 2021 a adoptat Hotărârea nr. 440-XLVI/VI „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”.

Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021 a fost declarată starea de urgență pe întreg teritoriu al Republicii Moldova în perioada de pe 01 aprilie până pe 30 mai 2021.

Aici, instanța de recurs relevă că conform art. 4 alin. (2) din Legea nr. 212-XV din 24 iunie 2004 „Privind regimul stării de urgență, de asediu și de război”, în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, instituite pe întreg teritoriul țării, nu se admite modificarea Constituției, precum și desfășurarea alegerilor autorităților publice centrale și locale și a referendumurilor republicane și locale.

Iar, conform art. 22 alin. (1) lit. a) și c) și alin.(2) din Legea nominalizată, pe durata stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova are următoarele atribuții: emite dispoziții privind aplicarea măsurilor de protecție a populației și bunurilor, de localizare și lichidare a consecințelor situațiilor excepționale, de apărare a statului de drept și de menținere sau restabilire a stării de legalitate; exercită dreptul exclusiv de a interzice desfășurarea adunărilor, manifestațiilor publice și a altor acțiuni de masă;

Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sînt executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni.

Așadar, Adunarea Populară a Găgăuziei strict în limitele competenței sale și cu respectarea normelor de drept nominalizate a emis Hotărârea nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr.440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”.

Prin urmare, instanța de recurs consideră nefondat argumentul reclamantului Mihail Vlah, precum că actele normative în baza cărora a fost emisă Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei contestată, nu conțin dreptul Adunării Populare a Găgăuziei de a efectua anularea alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei după ce aceste alegeri au fost fixate.

De asemenea, conform art. 3 din Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de urgență”, Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale,

ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

În conformitate cu pct. 3 din Anexa nr. 2 la Dispoziția nr. 1 din 01 aprilie 2021 a Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova, regimul de carantină în cadrul unei unități administrativ-teritoriale de nivelul I, mun. Bălți, mun. Chișinău, UTA Găgăuzia se instituie în baza deciziei Comisiei teritoriale pentru situații excepționale.

Codul electoral UTA Găgăuzia este unicul act normativ principal, ce reglementează ordinea, desfășurarea și organizarea alegerilor la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei.

Astfel, Adunarea Populară a Găgăuziei strict în limitele competenței sale a emis Hotărârea nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr.440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”. Iar, Comisia pentru situații excepționale UTA Găgăuzia (Găgăuz Yeri), prin hotărârea privind suspendarea alegerilor locale și-a depășit împuternicirile, aceasta fiind prerogativa Adunării Populare a Găgăuziei.

Totodată, în baza Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de urgență”, în conformitate cu art. 12 alin. (3) lit. d) din Legea Republicii Moldova nr. 344-XIII din 23 decembrie 1994 „Privind statut juridic special al Găgăuziei (Găgăuz Yeri)”, art. 4 alin. (2) din Legea nr. 212-XV din 24 iunie 1994 „Privind regimul stării de urgență, de asediu și de război”, art. 45 și art. 51 pct.12) ale Regulamentului Găgăuziei nr. 28-XXX/I din 05 iunie 1998, art. 77 din Legea UTA Găgăuzia „Codul Electoral” nr. 60-XXVII/V din 21 iulie 2015, Adunarea Populară a Găgăuziei a adoptat Hotărârea „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”.

Iar, conform pct. 3 al Hotărârii nominalizate, data alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei va fi stabilită la expirarea termenului declarat al stării de urgență.

Instanța de recurs consideră eronat argumentul reclamantului precum că faptul declarării de către Parlamentul Republicii Moldova a stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, nu a oferit dreptul Adunării Populare a Găgăuziei să anuleze data alegerilor, dar constituie temei pentru suspendarea desfășurării alegerilor, deoarece în conformitate cu art. 22 din Legea nr. 212-XV din 24 iunie 2004 „Privind regimul stării de urgență, de asediu și de război”, art. 2 din Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2012 „privind declararea stării de urgență”, Comisia pentru situații excepționale a Republicii Moldova a emis dispoziția nr. 1 din 01 aprilie 2021, prin care la pct.1 a obligat autoritățile publice centrale, autoritățile publice locale, toate persoanele juridice de drept public și de drept privat înregistrate în Republica Moldova, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și toți cetățenii Republicii Moldova și alte persoane fizice aflate la momentul actual pe teritoriul Republicii Moldova, să asigure executarea prevederilor Hotărârilor nr. 41, nr. 44, nr. 51, nr. 53 ale Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei Dispoziții.

De asemenea, eronat, instanța de recurs cataloghează și argumentul lui Mihail Vlah precum că conform art. 2 din Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de urgență”, Comisia pentru situații excepționale a Republicii Moldova nu a adoptat decizii referitor la alegerile deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei.

În susținerea concluziei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că în baza art. 66 din Constituția Republicii Moldova, art. 19 din Legea Republicii Moldova nr. 212-XV din 24 iunie 2004 „Privind regimul stării de urgență, de asediu și de război” și ținând cont de Raportul Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova privind necesitatea declarării stării de urgență, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea privind declararea stării de urgență nr. 49 din 31 martie 2021, care la art.2 pct. 3-5) prevede introducerea regimului de carantină și luarea altor măsuri sanitaro-antiepидemice obligatorii, stabilirea unui regim special de lucru pentru toate entitățile; interzicerea desfășurării adunărilor, manifestațiilor publice și a altor acțiuni de masă.

Conform pct. 1 al Anexei nr. 2 la Instrucțiunea privind instituirea regimului de carantină în localități pe perioada stării de urgență la Dispoziția nr. 1 din 01 aprilie 2021 a Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova, prezenta Instrucțiune stabilește modul, criteriile, procedura de instituire a regimului de carantină în unitățile administrativ-teritoriale de nivelul I, mun. Bălți, mun. Chișinău, UTA Găgăuzia, precum și măsurile care urmează să fie adoptate și executate de către autoritățile administrației publice locale respective.

Conform pct. 6 lit. a) și e) din aceeași Instrucțiune, după stabilirea regimului de carantină, autoritățile din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul I, mun. Bălți, mun. Chișinău, UTA Găgăuzia, asigură următoarele măsuri: izolarea localității; interzicerea aflării persoanelor în afara domiciliului și în spațiul public cu excepția: deplasărilor în interes de serviciu, atunci când activitatea nu poate fi desfășurată la distanță, deplasări pentru asigurare cu produse alimentare, medicamente, deplasări pentru acordarea asistenței medicale și pentru alte motive (lucrări agricole, decesul unui membru al familiei).

În conformitate cu art. 18 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 „Cu privire la actele normative”, actele normative ale autorităților administrației publice locale se emit pentru realizarea atribuțiilor funcționale și în limitele competențelor stabilite de Constituție, de Carta Europeană a Autonomiei Locale și de alte acte normative, fiind aplicate doar în raza teritoriului administrat de către acestea.

Așadar, întru executarea Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021 „privind declararea stării de urgență”, Anexei nr. 2 din Instrucțiunea privind instituirea regimului de carantină în localități, pe perioada stării de urgență la Dispoziția nr. 1 din 01 aprilie 2021 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Legii nr. 212-XV din 24 iunie 2004 „Privind regimul stării de urgență, de asediu și de război” și atingerea transparenței procedurilor electorale, Adunarea Populară a Găgăuziei a adoptat Hotărârea nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr.440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”.

Având în vedere normele de drept aplicabile speței, precum și legalitatea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 "Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”, instanța de recurs consideră neîntemeiată pretenția reclamantului privind anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 225/1(90) din 13 aprilie 2021 „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei”.

În acest context, instanța de recurs reiterează că, prin pct. 2 al Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei a fost obligată să anuleze toate deciziile emise privind organizarea și desfășurarea alegerilor Adunării Populare a Găgăuziei. Iar conform pct. 3 al deciziei nominalizate, data alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei va fi stabilită la expirarea termenului declarat al Stării de urgență (f.d.7)

Astfel, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei la adoptarea Hotărârii nr. 225/1(90) din 13 aprilie 2021 „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei” s-a condus de actele emise de Parlamentul Republicii Moldova, Adunarea Populară a Găgăuziei, Legea nr. 212-XV din 24 iunie 2004 „Privind regimul stării de urgență, de asediu și de război”.

De altfel, conform art. 25 alin. (1) lit. a) din Codul electoral al Găgăuziei, Comisia Electorală Centrală studiază modul de organizare și de desfășurare a alegerilor în scopul perfecționării legislației Găgăuziei cu privire la alegeri și proceduri electorale.

De asemenea, conform art. 26 litera b) al aceluiași Cod, Comisia electorală Centrală a Găgăuziei exercită supravegherea asupra executării prezentului Cod și altor legi ale Găgăuziei, ce conțin prevederi legate de desfășurarea alegerilor.

Pentru a asigura principiile fundamentale ale procesului electoral Codul electoral al Republicii Moldova și Codul electoral al Găgăuziei stabilesc condiții generale în privința campaniei electorale, care se începe pentru fiecare concurent electoral la data înregistrării acestuia de către organul electoral și se încheie la data excluderii concurentului electoral din alegeri sau în ziua votării.

Organizarea unor alegeri democratice trebuie să aibă loc cu respectarea drepturilor omului de a alege și de a fi ales, cu o bună administrarea a procesului electoral, începând cu perioada pre-electorală și până la finalizarea procesării rezultatelor.

Legislația electorală în vigoare nu prevede sistarea procedurii electorale în perioada campaniei electorale.

Astfel, integritatea electorală se referă la toate procesele esențiale din alegeri, aceasta urmând a fi respectată în conformitate cu art. 77 din Codul electoral al Găgăuziei.

Prin urmare, Adunarea Populară a Găgăuziei corect a emis Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și a anulat data alegerilor Adunării Populare a Găgăuziei și actele subsecvente acestui act administrativ.

Iar, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei, a emis și anulat deciziile sale cu privire la desfășurarea alegerilor Adunării Populare a Găgăuziei, reieșind în exclusivitate din situația impusă de normele legislației în vigoare și starea de fapt din mediul social. Or, o altă decizie decât cea adoptată era inoportună în condițiile nominalizate.

De altfel, crearea comisiilor electorale independente și imparțiale, de la nivelul național la nivelul biroului de vot, este indispensabilă pentru garantarea unor alegeri desfășurate adecvat sau cel puțin pentru înlăturarea oricărei suspiciuni grave de iregularitate care ar putea influența procesul electoral.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că prima instanță eronat a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii lui Mihail Vlah, în partea pretențiilor admise.

Astfel, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiate argumentele invocate de Mihail Vlah în susținerea cererii de chemare în judecată, or, acestea nu dispun de un suport probator relevant.

Din considerentele enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiat argumentul recurenteii Adunării Naționale a Găgăuziei precum că Curtea de Apel Comrat a emis hotărârea contestată cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Simultan, din aceleași considerente, instanța de recurs consideră neîntemeiată concluzia Curții de Apel Comrat precum că măsura luată de autoritatea publică nu este rezonabilă, deoarece intervenția sa nu contribuie la realizarea transparenței procedurilor electorale, nu este proporțională cu scopul urmărit, iar pârâta nu a putut să dovedească proporționalitatea actului administrativ, prin ce se constată ilegalitatea Hotărârii atacate a Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare din Găgăuzia nr.440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Cu privire la numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”.

Tot aici, instanța de recurs notează că prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021 a fost declarată starea de urgență pe întreg teritoriu al Republicii Moldova în perioada de pe 01 aprilie până pe 30 mai 2021.

Iar, conform hotărârii nr. 440-XLVI/VI din 12 februarie 2021, Adunarea Populară a Găgăuziei a numit data alegerilor Adunării Populare a Găgăuziei pentru 16 mai 2021.

Prin urmare, se atestă că Adunarea Populară a Găgăuziei a numit data alegerilor Adunării Populare a Găgăuziei anterior emiterii Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021 „Privind declararea stării de urgență”, iar alegerile urmau să aibă loc la 16 mai 2021, adică în perioada stării de urgență, circumstanțe inadmisibile.

Din considerentele menționate și având în vedere că hotărârea primei instanțe a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile depuse de Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei și Adunarea Populară a Găgăuziei, de a casa parțial hotărârea primei instanțe în partea admiterii pretențiilor reclamantului Mihail Vlah și în partea casată

de a emite o nouă decizie de respingere ca neîntemeiate a acestora. În rest, hotărârea din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, se menține.

Conform art. 230, 246 alin. (1) și (2) lit. f), art. 248 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile depuse de Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei și Adunarea Populară a Găgăuziei.

Se casează parțial hotărârea din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, în partea admiterii pretențiilor reclamantului Mihail Vlah cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Privind anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr.N°440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 25/1 (90) din 13 aprilie 2021 „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei”, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Vlah împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la anularea actelor administrative și se emite în această parte o nouă decizie, prin care:

Se resping ca neîntemeiate pretențiile reclamantului Mihail Vlah cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XLVII/VI din 09 aprilie 2021 „Privind anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr.N°440-XLVI/VI din 12 februarie 2021 „Privind numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei” și Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 25/1 (90) din 13 aprilie 2021 „Privind executarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei”.

În rest, hotărârea din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, se menține.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nina Vascan